

การวิเคราะห์ความสัมพันธ์เชิงสาเหตุของคุณลักษณะการเป็นสถานศึกษาพอเพียงต้นแบบของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน

A CAUSAL RELATIONSHIP ANALYSIS OF CHARACTERISTICS OF BEING THE PROTOTYPE SUFFICIENCY ECONOMY SCHOOLS OF THE OFFICE OF SECONDARY EDUCATION SERVICE AREA UNDER THE OFFICE OF THE BASIC EDUCATION COMMISSION

ชัยวุฒ ศรีอักษร

นักศึกษาหลักสูตรปรัชญาดุษฎีบัณฑิต

สาขาวิชาการบริหารการศึกษา

วิทยาลัยบัณฑิตศึกษาด้านการจัดการ มหาวิทยาลัยศรีปทุม

E-mail: jw6688@hotmail.co.th

รองศาสตราจารย์ ดร.สุบิน ยุธรรม

วิทยาลัยบัณฑิตศึกษาด้านการจัดการ

มหาวิทยาลัยศรีปทุม

E-mail: subin.yu@spu.ac.th

รองศาสตราจารย์ ดร.อรณพ จินะวัฒน์

อาจารย์ประจำสาขาวิชาศึกษาศาสตร์

มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช

E-mail: annop.jee@stou.ac.th

บทคัดย่อ

การวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์ 2 ข้อ คือ (1) เพื่อวิเคราะห์ความสัมพันธ์เชิงสาเหตุของคุณลักษณะการเป็นสถานศึกษาพอเพียงต้นแบบของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน และ (2) เพื่อวิเคราะห์องค์ประกอบที่มีอิทธิพลทางตรงและทางอ้อมต่อคุณลักษณะการเป็นสถานศึกษาพอเพียงต้นแบบของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน กลุ่มตัวอย่างคือ ผู้บริหารโรงเรียนที่ผ่านการประเมินสถานศึกษาแบบอย่างของการจัดกิจกรรมการเรียนรู้และการบริหารจัดการตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ในระดับมัธยมศึกษาในประเทศไทย 330 โรงเรียน เครื่องมือวิจัย คือ แบบสอบถาม วิเคราะห์ข้อมูลใช้สถิติเชิงบรรยาย และวิเคราะห์โมเดลสมการโครงสร้างด้วยโปรแกรม LISREL Version 8.80 ผลการวิจัยปรากฏว่า (1) โมเดลสมการโครงสร้างที่พัฒนาขึ้นสอดคล้องกับข้อมูลเชิงประจักษ์ ซึ่งพิจารณาได้จากค่าไคสแควร์ (χ^2) เท่ากับ 180.19 df เท่ากับ 183 ค่า p เท่ากับ 0.54 GFI เท่ากับ 0.97 AGFI เท่ากับ 0.95 และ RMSEA เท่ากับ 0.00 และ (2) การขับเคลื่อนปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงมีอิทธิพลทางตรงต่อคุณลักษณะการเป็นสถานศึกษาพอเพียงต้นแบบ โดยมีค่าสัมประสิทธิ์อิทธิพลเท่ากับ 0.60 และคุณลักษณะการเป็นสถานศึกษาพอเพียงต้นแบบ ได้รับอิทธิพลทางอ้อมจากการบริหารจัดการสถานศึกษาการจัดหลักสูตรสถานศึกษา และสภาพแวดล้อมของสถานศึกษาโดยมีการขับเคลื่อนปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงเป็นตัวแปรส่งผ่าน โดยมีค่าสัมประสิทธิ์อิทธิพลเท่ากับ 0.15, 0.13 และ 0.29 ตามลำดับ

คำสำคัญ : ความสัมพันธ์เชิงสาเหตุ คุณลักษณะการเป็นสถานศึกษาพอเพียงต้นแบบ การวิเคราะห์องค์ประกอบ

ABSTRACT

The objectives of this research were (1) to analyze the causal relationship of the characteristics of being the prototype sufficiency economy schools of the Office of the Secondary Education Service Area under the Office of the Basic Education Commission; and (2) to analyze the factors that directly and indirectly affected the characteristics of being the prototype sufficiency economy schools of the Office of the Secondary Education Service Area under the Office of the Basic Education Commission. The research sample consisted of 350 administrators of secondary schools that passed the evaluation of being a model of school administration and organizing learning activities based on the sufficiency economy philosophy. A questionnaire was employed as the data collecting instrument. Descriptive statistics including the Structural Equation Modelling (SEM) by LISREL version 8.80 were applied for data analysis. The research findings were as follows: (1) the developed model was consistent with the empirical data, as considered from the Chi-Square (χ^2) of 180.19, df = 183, p = 0.54, GFI = 0.97, AGFI = 0.95, and RMSEA = 0.00; and (2) the mobilization of the sufficiency economy philosophy had direct influence on the characteristics of being the prototype sufficiency economy school with the effect coefficient of 0.60. Also, the characteristics of being the prototype sufficiency economy school were indirectly influenced by the management of the school, the curriculum management, and the environment of the school via the mobilization of the sufficiency economy philosophy as the transmitting variable with the effect coefficients of 0.15, 0.13 and 0.29 respectively.

KEYWORDS : Causal relationship, Characteristics of being the prototype sufficiency economy school, Factor analysis

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

ตามที่กระทรวงศึกษาธิการได้มีการน้อมนำหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงสู่การจัดการศึกษาโดยได้เริ่มต้นตั้งแต่ปี 2549 จนถึงปัจจุบันและได้จัดทำโครงการสถานศึกษาน้อมนำศาสตร์พระราชาสู่การพัฒนาอย่างยั่งยืนโดยในระยะแรกนั้น กระทรวงศึกษาธิการได้น้อมนำหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงมาดำเนินการให้ครอบคลุมทุกสถาบันในสังกัดกระทรวงศึกษาธิการ โดยได้จัดทำแนวทางการดำเนินงานโครงการสถานศึกษาน้อมนำศาสตร์พระราชาสู่การพัฒนาอย่างยั่งยืน เพื่อให้สถานศึกษาทุกแห่งใช้เป็นแนวทางในการสืบสานน้อมนำศาสตร์พระราชาสู่การพัฒนาอย่างยั่งยืนไปสู่การปฏิบัติอย่างจริงจังต่อเนื่อง และยั่งยืน ในปี พ.ศ. 2550 สำนักปลัดกระทรวงศึกษาธิการได้จัดตั้งคณะกรรมการขับเคลื่อนเศรษฐกิจพอเพียงภาคการศึกษา มีรัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษา เป็นประธาน และได้จัดทำยุทธศาสตร์ขับเคลื่อนปรัชญาของเศรษฐกิจ

พอเพียงสู่สถานศึกษา (ปี 2550–2554) โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อให้สถานศึกษานำหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงมาประยุกต์ใช้ในการจัดการเรียนการสอน การจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน และการบริหารจัดการสถานศึกษา เพื่อให้เกิดผลในทางปฏิบัติในทุกระดับได้อย่างมีประสิทธิภาพและมีประสิทธิผล เกิดการปรับเปลี่ยนกระบวนทัศน์การดำเนินชีวิตบนพื้นฐานของหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงอย่างต่อเนื่อง และในปีเดียวกันสำนักงานคณะกรรมการการศึกษา ขั้นพื้นฐานได้นำยุทธศาสตร์ขับเคลื่อนปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงสู่สถานศึกษาในสังกัดในส่วนของโรงเรียนที่สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา มัธยมศึกษาสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานได้ดำเนินการนำโครงการสถานศึกษาน้อมนำศาสตร์พระราชาสู่การพัฒนาอย่างยั่งยืนสู่การปฏิบัติตั้งแต่ ปี 2550 เป็นต้นมา และมีการประเมินสถานศึกษาศึกษาพอเพียงเป็นประจำทุกปี จนถึงปี 2560 โรงเรียนที่สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา

มัธยมศึกษา สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ได้รับการประกาศผ่านการประเมินสถานศึกษาศึกษาแบบอย่างการจัดกิจกรรมการเรียนรู้และบริหารจัดการตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงหรือสถานศึกษาพอเพียงแล้วจำนวน 1978 โรงเรียน (สถาบันสังคมศึกษา สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน, 2560) จากจำนวนโรงเรียนมัธยมศึกษาทั้งหมด 2359 โรงเรียน (กระทรวงศึกษาธิการ, 2560) และโรงเรียนที่เป็นสถานศึกษาพอเพียงได้รับการคัดเลือกสถานศึกษาพอเพียงที่มีผลการปฏิบัติที่เป็นเลิศ หรือสถานศึกษาพอเพียงต้นแบบจำนวน 63 โรงเรียน (มูลนิธิยุวสถิรคุณ, 2560) จะเห็นได้ว่าโรงเรียนที่เป็นสถานศึกษาพอเพียงได้รับการคัดเลือกสถานศึกษาพอเพียงที่มีผลการปฏิบัติที่เป็นเลิศหรือสถานศึกษาพอเพียงต้นแบบมีจำนวนน้อยมากเมื่อเทียบกับโรงเรียนที่ได้ประเมินผ่านเป็นสถานศึกษาพอเพียงและสถานศึกษาพอเพียงต้นแบบ

ดังนั้นการศึกษาเกี่ยวกับการวิเคราะห์ความสัมพันธ์เชิงสาเหตุของคุณลักษณะการเป็นสถานศึกษาพอเพียงต้นแบบของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน

จึงถือว่าเป็นเรื่องที่จะเป็นเครื่องมือชี้วัดความสำเร็จหรือสิ่งบ่งบอกถึงความสามารถในการปฏิบัติภารกิจขององค์กรว่าบรรลุเป้าหมายหรือไม่ และมีองค์ประกอบใดบ้างที่มีความสัมพันธ์เชิงสาเหตุของคุณลักษณะการเป็นสถานศึกษาพอเพียงต้นแบบผู้วิจัยเห็นว่าการศึกษาวิจัยเพื่อการวิเคราะห์ความสัมพันธ์เชิงสาเหตุของคุณลักษณะการเป็นสถานศึกษาพอเพียงต้นแบบของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานจะช่วยให้โรงเรียนมีเป้าหมายและทิศทางในการพัฒนาโรงเรียนได้อย่างชัดเจน ส่งผลให้โรงเรียนจัดการศึกษาได้อย่างมีคุณภาพได้รับการยอมรับจากสังคม มีการพัฒนาที่ยั่งยืน และดำรงได้อย่างมีคุณภาพจึงต้องพัฒนาการศึกษาพอเพียงให้เป็นสถานศึกษาพอเพียงต้นแบบให้เหมาะสม สามารถเอื้อประโยชน์ต่อการจัดการเรียนการสอนและกระบวนการเรียนรู้ของนักเรียน และจากการศึกษางานวิจัยที่เกี่ยวข้องยังไม่พบงานวิจัยใดที่ศึกษาถึงแนวทางพัฒนาสถานศึกษาพอเพียงให้เป็นสถานศึกษาพอเพียงต้นแบบไปสู่การปฏิบัติ ต้องมีการพิจารณาถึง

ความเหมาะสมและความเป็นไปได้ ผู้วิจัยเห็นว่ามี ความจำเป็นอย่างยิ่งที่จะต้องทำการศึกษาการวิเคราะห์ความสัมพันธ์เชิงสาเหตุของคุณลักษณะการเป็นสถานศึกษาพอเพียงต้นแบบ โดยสังเคราะห์รูปการบริหารจัดการของกระทรวงศึกษาและการขับเคลื่อนปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงสู่สถานศึกษา เพื่อหารูปแบบที่เหมาะสมและเป็นไปได้ในการที่ทำให้โรงเรียนเป็นสถานศึกษาพอเพียงต้นแบบที่มีความเหมาะสมและมีความเป็นไปได้ เพื่อเป็นทิศทางในการพัฒนาบุคลากรและคุณภาพของนักเรียนที่มีประสิทธิภาพต่อไป และโรงเรียนที่เป็นสถานศึกษาพอเพียงพัฒนาได้อย่างยั่งยืนไปสู่สถานศึกษาพอเพียงต้นแบบและศูนย์การเรียนรู้ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจด้านการศึกษ

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อวิเคราะห์ ความสัมพันธ์เชิงสาเหตุของคุณลักษณะการเป็นสถานศึกษาพอเพียงต้นแบบของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน
2. เพื่อวิเคราะห์องค์ประกอบที่มีอิทธิพลทางตรงและทางอ้อมต่อคุณลักษณะการเป็นสถานศึกษาพอเพียงต้นแบบ ของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน

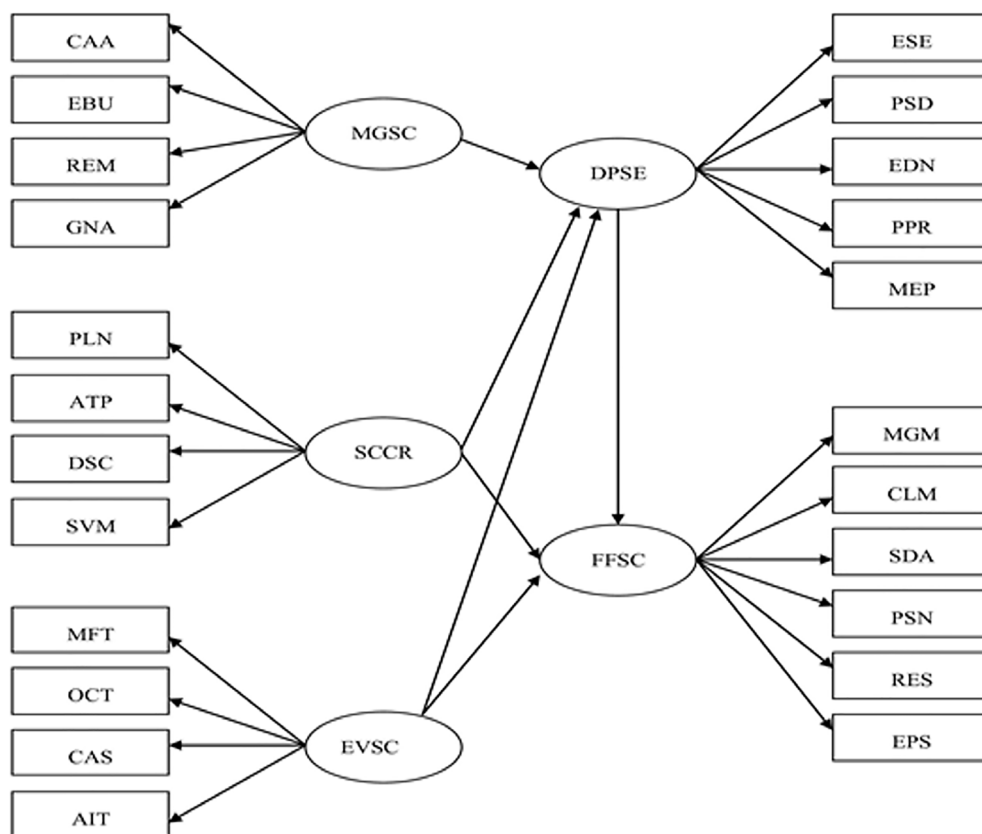
กรอบแนวคิดในการวิจัย

แนวคิดที่ 1 แนวคิดเกี่ยวกับองค์ประกอบทางตรงและทางอ้อมที่ส่งผลต่อคุณลักษณะการเป็นสถานศึกษาพอเพียงต้นแบบ ผู้วิจัยได้ประยุกต์มาจากรอบแนวคิดของ Steers (1985) ที่เน้นเกี่ยวกับประสิทธิผลขององค์กรซึ่งพิจารณาความสัมพันธ์ 3 ประการ คือ 1) การบรรลุเป้าหมายสูงสุดที่เป็นไปได้ (goal optimization) 2) องค์การเชิงระบบ (System perspective) 3) พฤติกรรมของบุคคลในองค์กร (human behavior) โดยมีองค์ประกอบที่ส่งผลต่อสถานศึกษาพอเพียงประกอบด้วย 1) การบริหารจัดการศึกษา 2) หลักสูตรสถานศึกษา 3) สภาพแวดล้อมของสถานศึกษา และ 4) การขับเคลื่อนปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงสู่สถานศึกษา

แนวคิดที่ 2 แนวคิดเกี่ยวกับตัวแปรที่นำมาใช้วัดคุณลักษณะการเป็นสถานศึกษาพอเพียงต้นแบบและองค์ประกอบต่างๆ ที่ส่งผลให้สถานศึกษาเป็นสถานศึกษาพอเพียงต้นแบบ ผู้วิจัยได้สังเคราะห์มาจากการทบทวนเอกสารและงานวิจัยต่างๆ เช่น กระทรวงศึกษาธิการ (2552) กรมสามัญศึกษา (2531) ปรียานุช พิบูลสรารุช (2551) ภูติศพัฒน์ (2557) นันทกาญจน์ ชินประหัตษ์ และศาลินา บุญเกื้อ (2558) พบว่า 1) องค์ประกอบด้านการบริหารจัดการสถานศึกษา ได้แก่ การบริหารวิชาการ การบริหารงบประมาณ การบริหารบุคคลและการบริหารทั่วไป 2) องค์ประกอบด้านหลักสูตรสถานศึกษา ได้แก่ กระบวนการจัดการเรียนรู้ กระบวนการจัดกิจกรรม คุณลักษณะอันพึงประสงค์ และ

การนิเทศกำกับและติดตาม 3) องค์ประกอบด้านสภาพแวดล้อมของสถานศึกษา ได้แก่ วัฒนธรรมองค์กร บรรยากาศองค์กร การประยุกต์ใช้เทคโนโลยีและคุณลักษณะของผู้บริหาร 4) องค์ประกอบด้านการขับเคลื่อนปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงสู่สถานศึกษาให้แก่การพัฒนาการจัดการศึกษาตามปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงการพัฒนาบุคลากร การขยายผลและประชาสัมพันธ์และการติดตามและประเมินกระบวนการขับเคลื่อน

การวิจัยเรื่องนี้ใช้การวิเคราะห์ลิสเรล (Jöreskog & Sörbom, 1993; นงลักษณ์ วิรัชชัย, 2542) ผู้วิจัยจึงข้อกำหนดสัญลักษณ์และความหมายที่ใช้แทนตัวแปรดังแสดงในตารางที่ 1

ภาพที่ 1 กรอบแนวคิดในการวิจัย

ตารางที่ 1 สัญลักษณ์และความหมายที่ใช้แทนตัวแปรแฝงและตัวแปรสังเกตได้

สัญลักษณ์	ประเภทของตัวแปร	ชื่อตัวแปร
MGSC	ตัวแปรแฝงภายนอก	การบริหารจัดการสถานศึกษา
CAA	ตัวแปรสังเกตได้ภายนอก	การบริหารวิชาการ
EBU	ตัวแปรสังเกตได้ภายนอก	การบริหารงบประมาณ
REM	ตัวแปรสังเกตได้ภายนอก	การบริหารบุคคล
GNA	ตัวแปรสังเกตได้ภายนอก	การบริหารทั่วไป
SCCR	ตัวแปรแฝงภายนอก	หลักสูตรสถานศึกษา
PLN	ตัวแปรสังเกตได้ภายนอก	กระบวนการจัดการเรียนรู้
ATP	ตัวแปรสังเกตได้ภายนอก	กระบวนการจัดกิจกรรม
DSC	ตัวแปรสังเกตได้ภายนอก	คุณลักษณะอันพึงประสงค์
SVM	ตัวแปรสังเกตได้ภายนอก	การนิเทศ กำกับ และติดตาม
EVSC	ตัวแปรแฝงภายนอก	สภาพแวดล้อมของสถานศึกษา
MFT	ตัวแปรสังเกตได้ภายนอก	คุณลักษณะของผู้บริหาร
OCT	ตัวแปรสังเกตได้ภายนอก	วัฒนธรรมองค์กร
CAS	ตัวแปรสังเกตได้ภายนอก	บรรยากาศองค์กร
AIT	ตัวแปรสังเกตได้ภายนอก	การประยุกต์ใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ
DPSE	ตัวแปรแฝงภายใน	การขับเคลื่อนปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง
ESE	ตัวแปรสังเกตได้ภายใน	การพัฒนาการจัดการศึกษาตามปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง
PSD	ตัวแปรสังเกตได้ภายใน	การพัฒนานุเคราะห์
EDN	ตัวแปรสังเกตได้ภายใน	การขยายผลและพัฒนาเครือข่าย
PPR	ตัวแปรสังเกตได้ภายใน	การเผยแพร่และประชาสัมพันธ์
MEP	ตัวแปรสังเกตได้ภายใน	การติดตาม และประเมินกระบวนการขับเคลื่อน
FFSC	ตัวแปรแฝงภายใน	คุณลักษณะการเป็นสถานศึกษาพอเพียงต้นแบบ
MGM	ตัวแปรสังเกตได้ภายใน	ด้านการบริหารจัดการ
CLM	ตัวแปรสังเกตได้ภายใน	ด้านหลักสูตรและการจัดการเรียนรู้
SDA	ตัวแปรสังเกตได้ภายใน	ด้านกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน
PSN	ตัวแปรสังเกตได้ภายใน	ด้านบุคลากร
RES	ตัวแปรสังเกตได้ภายใน	ด้านผลลัพธ์
EPS	ตัวแปรสังเกตได้ภายใน	ด้านแนวปฏิบัติที่เป็นเลิศของสถานศึกษาพอเพียง

สมมติฐานการวิจัย

1. องค์ประกอบด้านการขับเคลื่อนปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงสู่สถานศึกษาส่งผลทางตรงต่อคุณลักษณะการเป็นสถานศึกษาพอเพียงต้นแบบ
2. การบริหารจัดการสถานศึกษามีอิทธิพลทางตรงต่อคุณลักษณะการเป็นสถานศึกษาพอเพียงต้นแบบ และยังมีอิทธิพลทางอ้อมต่อคุณลักษณะการเป็นสถานศึกษาพอเพียงต้นแบบโดยส่งผ่าน ตัวแปรการขับเคลื่อนปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง
3. หลักสูตรสถานศึกษา มีอิทธิพลทางตรงต่อคุณลักษณะการเป็นสถานศึกษาพอเพียงต้นแบบและยังมีอิทธิพลทางอ้อมต่อคุณลักษณะการเป็นสถานศึกษาพอเพียงต้นแบบโดยส่งผ่านตัวแปร การขับเคลื่อนปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง
4. สภาพแวดล้อมของสถานศึกษามีอิทธิพลทางตรงต่อคุณลักษณะการเป็นสถานศึกษาพอเพียงต้นแบบและยังมีอิทธิพลทางอ้อมต่อคุณลักษณะการเป็นสถานศึกษาพอเพียงต้นแบบโดยส่งผ่าน ตัวแปรการขับเคลื่อนปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

วิธีดำเนินการวิจัย

แบบแผนของการวิจัย

การวิจัยเรื่องนี้เป็นการศึกษาเชิงปริมาณ (Quantitative research) โดยการวิเคราะห์สมการโครงสร้าง (Structural Equation Model: SEM) หรือโมเดลความสัมพันธ์เชิงเส้นตรง (Linear Structural Relationship: LISREL) และนำมาสร้างเป็นโมเดลความสัมพันธ์เชิงสาเหตุ (Causal Relationship Model)

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากร คือ โรงเรียนที่ผ่านการประเมินสถานศึกษาพอเพียงระดับมัธยมศึกษา สังกัดคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานตั้งแต่ปี พ.ศ. 2552 – 2560 จำนวน 1,978 โรงเรียน (สถาบันส่งเสริมศึกษา สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน, 2560)

กลุ่มตัวอย่าง คือโรงเรียนที่ผ่านการประเมินสถานศึกษาพอเพียงระดับมัธยมศึกษาในประเทศไทยจำนวน 460 โรงเรียน

สำหรับการวิจัยในครั้งนี้ผู้วิจัยได้วิเคราะห์ข้อมูลด้วยโปรแกรมลิสเรลซึ่งข้อตกลงเบื้องต้นของการวิเคราะห์หาค่าประกอบเชิงยืนยันด้วยโปรแกรมลิสเรลได้กำหนดเกณฑ์ขั้นต่ำไว้ว่ากลุ่มตัวอย่างที่เหมาะสมสำหรับการวิเคราะห์จะต้องมีจำนวนเท่ากับ 20 เท่าของจำนวนตัวแปรสังเกตได้ (Hair, Anderson & Tatham & Black, 1998; Stevens, 1996; Jöreskog & Sörbom, 1993; นงลักษณ์ วิรัชชัย, 2542) ในการวิจัยครั้งนี้มีตัวแปรสังเกตได้โมเดลจำนวน 23 ตัวแปร ดังนั้นขนาดตัวอย่างที่เหมาะสมและเพียงพอสำหรับการวิเคราะห์หาค่าประกอบเชิงยืนยันคือ $20 \times 23 = 460$ ซึ่งเป็นจำนวนของขนาดตัวอย่างขั้นต่ำที่สามารถนำมาใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลโมเดลสมการโครงสร้าง (Structural Equation Modeling: SEM) ผู้ให้ข้อมูลเชิงปริมาณ คือผู้บริหารโรงเรียนที่เป็นสถานศึกษาพอเพียงที่เป็นกลุ่มตัวอย่างจำนวน 330 โรงเรียน

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือวิจัยที่ใช้ในการวิจัย คือ แบบสอบถาม (Questionnaire)

1. การตรวจสอบคุณภาพด้านความตรง ใช้วิธีการวิเคราะห์ความตรงเชิงเนื้อหา (Content Validity) ด้วยวิธีการหาค่าดัชนีของความสอดคล้อง (Index of Item Objective Congruence : IOC) จากความเห็นของผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 3 คน ผลการวิเคราะห์พบว่า IOC มีค่าอยู่ระหว่าง 0.60 – 1.00 และตรวจสอบคุณภาพด้านความเที่ยงแบบความสอดคล้องภายใน (Internal Consistency Reliability) โดยใช้ค่าสัมประสิทธิ์แอลฟาของครอนบาค (Cronbach's Alpha Coefficient: α)

2. นำแบบสอบถามที่พัฒนาขึ้นไปทดลองใช้ (Try Out) กับผู้บริหารสถานศึกษาที่ผ่านการประเมินสถานศึกษาพอเพียงระดับมัธยมศึกษา จำนวน 30 คน ผลการวิเคราะห์พบว่า ความเที่ยงแบบความสอดคล้องภายในมีค่าเท่ากับ 0.88

การเก็บรวบรวมข้อมูล

การเก็บรวบรวมข้อมูลโดยผู้วิจัยดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยตนเอง โดยการส่งไปรษณีย์ไปยังผู้บริหารโรงเรียนที่ผ่านการประเมินสถานศึกษาพอเพียงระดับมัธยมศึกษาที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 330 โรงเรียน และรับแบบสอบถามคืนผ่าน 2 ช่องทาง คือ ไปรษณีย์ตอบกลับและไปรษณีย์ด้วยตนเอง

การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูลใช้สถิติเชิงบรรยาย ได้แก่ ความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานด้วยโปรแกรม SPSS และการวิเคราะห์โมเดลสมการโครงสร้างด้วยโปรแกรม LISREL เวอร์ชัน 8.80

ผลการวิจัย

1. สถิติพื้นฐานของตัวแปรสังเกตได้การวิจัยครั้งนี้มีตัวแปรแฝง จำนวน 5 ตัว และตัวแปรสังเกตได้ 23 ตัว ดังนี้

1.1 ตัวแปรแฝงภายใน มีจำนวน 2 ตัว ได้แก่

(1) คุณลักษณะการเป็นสถานศึกษาพอเพียงต้นแบบ (FFSC) ประกอบด้วยตัวแปรสังเกตได้ จำนวน 6 ตัว คือ ด้านการบริหารจัดการ (MGM) ด้านหลักสูตรและการจัดการเรียนรู้ (CLM) ด้านกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน (SDA) ด้านบุคลากร (PSN) ด้านผลลัพธ์ (RES) และ ด้านแนวปฏิบัติที่เป็นเลิศของสถานศึกษาพอเพียง (EPS) และ (2) การขับเคลื่อนปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง (DPSE) ประกอบด้วยตัวแปรสังเกตได้ จำนวน 5 ตัว คือ การพัฒนาการจัดการศึกษาตามปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง (ESE) การพัฒนาบุคลากร (PSD) การขยายผลและพัฒนาเครือข่าย (EDN) การเผยแพร่และประชาสัมพันธ์ (PPR) และการติดตาม และประเมินกระบวนการขับเคลื่อน (MEP)

1.2 ตัวแปรแฝงภายนอก มีจำนวน 3 ตัว ได้แก่

(1) การบริหารจัดการสถานศึกษา (MGSC) ประกอบด้วยตัวแปรสังเกตได้ จำนวน 4 ตัว คือ การบริหารวิชาการ (CAA) การบริหารงบประมาณ (EBU) การบริหารบุคคล (REM) การบริหารทั่วไป (GNA) (2) การจัดหลักสูตรสถานศึกษา (SCCR) ประกอบด้วยตัวแปรสังเกตได้ จำนวน 4 ตัว คือ กระบวนการจัดการเรียนรู้ (PLN) กระบวนการจัดกิจกรรม (ATP) คุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียน (DSC) และการนิเทศ กำกับ และติดตาม (SVM) และ (3) สภาพแวดล้อมของสถานศึกษา (EVSC) ประกอบด้วยตัวแปรสังเกตได้ จำนวน 4 ตัว คือ คุณลักษณะของผู้บริหาร (MFT) วัฒนธรรมองค์กร (OCT) บรรยากาศองค์กร (CAS) การประยุกต์ใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ (AIT)

จากผลการวิเคราะห์ในตารางที่ 2 พบว่าในกลุ่มตัวแปรสังเกตได้มีคะแนนสูงสุด 5 คะแนน ตัวแปรสังเกตได้ส่วนใหญ่มีค่าเฉลี่ยเลขคณิต ($\bar{X}$) ค่อนข้างสูงและอยู่ในระดับมาก ตัวแปรที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ PSD ($\bar{X} = 3.98$) (การพัฒนาบุคลากร) รองลงมา คือ PLN ($\bar{X} = 3.93$) (กระบวนการจัดการเรียนรู้) และ GNA ($\bar{X} = 3.64$) (การบริหารทั่วไป) มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุดและเมื่อเปรียบเทียบค่าการกระจายของตัวแปรสังเกตได้ทั้ง 23 ตัว โดยพิจารณาจาก ค่าสัมประสิทธิ์การกระจาย คือ ค่าสัมประสิทธิ์ของความแปรผัน พบว่าตัวแปร GNA (การบริหารทั่วไป) มีค่าสัมประสิทธิ์การกระจายมากที่สุด ($CV = 27.10$) รองลงมา คือ DSC (คุณลักษณะอันพึงประสงค์) ($CV = 26.64$) และ PSD (การพัฒนาบุคลากร) มีค่าสัมประสิทธิ์การกระจายต่ำที่สุด ($CV = 19.81$)

2. ผลการวิเคราะห์ข้อมูลตามวัตถุประสงค์ของการวิจัย

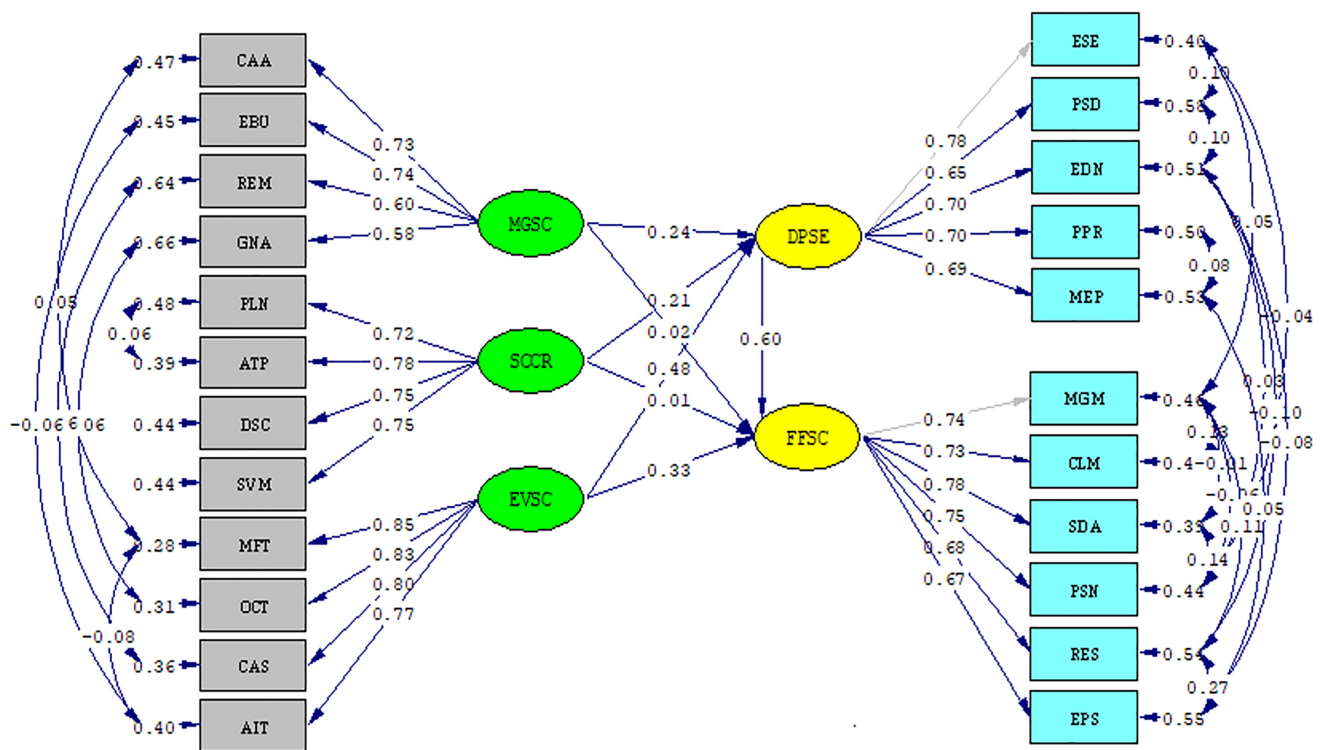
2.1 ผลการวิเคราะห์ความสัมพันธ์เชิงสาเหตุของ

คุณลักษณะการเป็นสถานศึกษาพอเพียงต้นแบบ

การวิเคราะห์ความสัมพันธ์เชิงสาเหตุของคุณลักษณะการเป็นสถานศึกษาพอเพียงต้นแบบที่วิเคราะห์ขึ้นมีความสอดคล้องกลมกลืนกับข้อมูล เชิงประจักษ์โดยมีค่าดัชนีความกลมกลืนทั้ง 4 ดัชนีที่ผ่านเกณฑ์การยอมรับ คือค่าดัชนี $\chi^2/df = 0.985$, GFI = 0.97, AGFI = 0.95 และ RMSEA = 0.000 ดังภาพที่ 2 และตารางที่ 3

ตารางที่ 2 ค่าเฉลี่ยเลขคณิต ($\bar{X}$) ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) ค่าความเบ้ (Skewness) ค่าความโด่ง (Kurtosis) ค่าสัมประสิทธิ์ของความแปรผัน (Coefficient of Variance : CV) ของตัวแปรสังเกตได้

ประเภทของตัวแปร		$\bar{X}$	S.D.	Skewness	Kurtosis	CV (%)
แฝง	สังเกตได้					
MGSC	CAA	3.83	0.82	-0.46	0.30	21.41
	EBU	3.80	0.85	-0.44	0.10	22.33
	REM	3.79	0.87	-0.26	-0.46	22.97
	GNA	3.64	0.99	-0.48	-0.15	27.10
SCCR	PLN	3.93	0.98	-0.74	0.15	24.87
	ATP	3.73	0.96	-0.60	0.21	25.63
	DSC	3.69	0.98	-0.53	-0.04	26.64
	SVM	3.81	0.95	-0.55	-0.10	24.94
EVSC	MFT	3.82	0.92	-0.50	0.04	23.98
	OCT	3.75	0.87	-0.41	0.12	23.23
	CAS	3.73	0.93	-0.36	-0.24	24.82
	AIT	3.81	0.88	-0.44	0.02	23.00
DPSE	ESE	3.86	0.87	-0.34	-0.39	22.49
	PSD	3.98	0.79	-0.47	0.14	19.81
	EDN	3.87	0.83	-0.39	-0.11	21.31
	PPR	3.82	0.87	-0.24	-0.61	22.80
	MEP	3.81	0.96	-0.47	-0.23	25.08
FFSC	MGM	3.82	0.81	-0.21	-0.29	21.34
	CLM	3.80	0.82	-0.27	-0.20	21.61
	SDA	3.87	0.87	-0.58	0.42	22.61
	PSN	3.85	0.90	-0.50	0.04	23.33
	RES	3.80	0.92	-0.45	-0.03	24.09
	EPS	3.73	0.87	-0.41	0.23	23.29

Chi-Square=180.19, df=183, P-value=0.54484, RMSEA=0.000

ภาพที่ 2 ความสัมพันธ์เชิงสาเหตุของสถานศึกษาที่มีลักษณะเป็นสถานศึกษาพอเพียงต้นแบบ

ตารางที่ 3 ค่าดัชนีความสอดคล้องกลไกของการวิเคราะห์ความสัมพันธ์เชิงสาเหตุของสถานศึกษาที่มีลักษณะเป็นสถานศึกษาพอเพียงต้นแบบ (หลังปรับโมเดลแล้ว)

ดัชนีความกลมกลืน	เกณฑ์	ค่าดัชนีที่วัดได้	ผลการพิจารณา
χ^2/df (180.19/183)	< 2.00	0.985	ผ่านเกณฑ์
GFI	≥ 0.95	0.97	ผ่านเกณฑ์
AGFI	≥ 0.90	0.95	ผ่านเกณฑ์
RMSEA	< 0.05	0.000	ผ่านเกณฑ์

ดังนั้น จึงสรุปได้ว่าโมเดลสมการเชิงโครงสร้าง หรือการวิเคราะห์ความสัมพันธ์เชิงสาเหตุของสถานศึกษาที่มีลักษณะเป็นสถานศึกษาพอเพียงต้นแบบ ที่ผู้วิจัยได้วิเคราะห์ขึ้นมีความเหมาะสมกลมกลืนกับข้อมูลเชิงประจักษ์

2.2 ผลการวิเคราะห์องค์ประกอบที่มีอิทธิพลทางตรงและทางอ้อมต่อสถานการวิเคราะห์ความสัมพันธ์เชิงสาเหตุของคุณลักษณะการเป็นสถานศึกษาพอเพียงต้นแบบ

ผลการวิเคราะห์โมเดลสมการโครงสร้างหรือการวิเคราะห์ความสัมพันธ์เชิงสาเหตุของคุณลักษณะการเป็นสถานศึกษาพอเพียงต้นแบบของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานทำให้ได้ค่าสัมประสิทธิ์อิทธิพลทางตรง (Direct Effects : DE) อิทธิพลทางอ้อม (Indirect Effects: IE) และอิทธิพลรวม (Total Effects: TE) โดยผู้วิจัยนำเสนอผลการวิเคราะห์ดังนี้

ตารางที่ 4 ค่าสถิติและการวิเคราะห์อิทธิพลทางตรงและทางอ้อมของตัวแปรในโมเดลสมการโครงสร้างของคุณลักษณะการเป็นสถานศึกษาพอเพียงต้นแบบ

ปัจจัยเหตุ	MGSC			SCCR			EVSC			DPSE		
ปัจจัยผล	DE	IE	TE	DE	IE	TE	DE	IE	TE	DE	IE	TE
DPSE	0.24**	-	0.24**	0.21**	-	0.21**	0.48**	-	0.48**	-	-	-
	(0.07)	-	(0.07)	(0.08)	-	(0.08)	(0.08)	-	(0.08)	-	-	-
FFSC	0.02	0.15**	0.17**	0.01	0.13*	0.13	0.33**	0.29**	0.62**	0.60**	-	0.60**
	(0.06)	(0.05)	(0.06)	(0.08)	(0.05)	(0.08)	(0.08)	(0.06)	(0.08)	(0.10)	-	(0.10)
ค่าสถิติ ไคว์-สแควร์ = 180.19, df = 183, p = 0.545, GFI = 0.97, AGFI = 0.95, RMSEA = 0.000												
ตัวแปร	ESE	PSD	EDN	PPR	MEP	MGM	CLM	SDA	PSN	RES	EPS	
ความเที่ยง	0.60	0.42	0.49	0.50	0.47	0.54	0.54	0.61	0.56	0.46	0.45	
ตัวแปร	CAA	EBU	REM	GNA	PLN	ATP	DSC	SVM	MFT	OCT	CAS	AIT
ความเที่ยง	0.53	0.55	0.36	0.34	0.52	0.61	0.56	0.56	0.72	0.69	0.64	0.60
สมการโครงสร้างของตัวแปร				DPSE		FFSC						
R Square				0.72		0.84						
เมทริกซ์สหสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรแฝง												
ตัวแปรแฝง	DPSE	FFSC	MGSC	SCCR	EVSC							
DPSE	1.00											
FFSC	0.89	1.00										
MGSC	0.70	0.67	1.00									
SCCR	0.75	0.73	0.67	1.00								
EVSC	0.80	0.84	0.65	0.77	1.00							

* p < .05 ** p < .01

เมื่อพิจารณาอิทธิพลทางตรงและทางอ้อมที่ส่งผลต่อคุณลักษณะการเป็นสถานศึกษาพอเพียงต้นแบบ (FFSC) พบว่า ตัวแปรดังกล่าวได้รับอิทธิพลทางตรง (Direct effect) จากการขับเคลื่อนปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง (DPSE) โดยมีค่าสัมประสิทธิ์อิทธิพลเท่ากับ 0.60 และมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 นอกจากนี้ คุณลักษณะการเป็นสถานศึกษาพอเพียงต้นแบบ (FFSC) ได้รับอิทธิพลทางอ้อม (Indirect effect) จากการบริหารจัดการสถานศึกษา (MGSC) การจัดการหลักสูตรสถานศึกษา (SCCR) และสภาพแวดล้อมของสถานศึกษา (EVSC) โดยมีการขับเคลื่อนปรัชญาของเศรษฐกิจ

พอเพียง (DPSE) เป็นตัวแปรส่งผ่าน (Mediator) โดยมีค่าสัมประสิทธิ์อิทธิพลเท่ากับ 0.15, 0.13 และ 0.29 ตามลำดับ ซึ่งค่าทั้งหมดเป็นค่าอิทธิพลที่มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

เมื่อพิจารณาค่าความเที่ยงของตัวแปรสังเกตได้ พบว่า ตัวแปรสังเกตได้มีค่าความเที่ยงอยู่ระหว่าง 0.34-0.72 โดยตัวแปรที่มีความเที่ยงสูงสุด คือ สภาพแวดล้อมของสถานศึกษาด้านคุณลักษณะของผู้บริหาร (MFT) มีค่าความเที่ยงเท่ากับ 0.72 ส่วนตัวแปรที่มีความเที่ยงต่ำสุด คือ การบริหารจัดการสถานศึกษาด้านการบริหารทั่วไป (GNA) มีค่าความเที่ยงเท่ากับ 0.34

สำหรับค่าสัมประสิทธิ์การพยากรณ์ (R^2) ของสมการ โครงสร้างตัวแปรแฝงภายใน พบว่า ค่าสัมประสิทธิ์การพยากรณ์ (R^2) ของการขับเคลื่อนปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง (DPSE) มีค่าเท่ากับ 0.72 หรือตัวแปรในโมเดลสามารถอธิบายความแปรปรวนของการขับเคลื่อนปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ได้ร้อยละ 72 และค่าสัมประสิทธิ์การพยากรณ์ (R^2) ของคุณลักษณะการเป็นสถานศึกษาพอเพียงต้นแบบ (FFSC) มีค่าเท่ากับ 0.84 หรือตัวแปรในโมเดลสามารถอธิบายความแปรปรวนของคุณลักษณะการเป็นสถานศึกษาพอเพียงต้นแบบ ได้ร้อยละ 84

เมทริกซ์สหสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรแฝง พบว่า ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรแฝงมีค่าอยู่ระหว่าง 0.65 - 0.89 โดยตัวแปรทุกคู่มีความสัมพันธ์แบบทิศทางเดียวกัน คือมีค่าความสัมพันธ์เป็นบวก โดยตัวแปรแฝงที่มีความสัมพันธ์กันสูงมาก ($r > 0.8$) มีจำนวน 3 คู่ และตัวแปรแฝงที่มีความสัมพันธ์กันสูง ($0.6 < r < 0.8$) มีจำนวน 7 คู่ โดยตัวแปรแฝงที่มีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์สูงที่สุดซึ่งมีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์เท่ากับ 0.89 ($r = 0.89$) คือ การขับเคลื่อนปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง (DPSE) กับคุณลักษณะการเป็นสถานศึกษาพอเพียงต้นแบบ (FFSC) ส่วนตัวแปรแฝงที่มีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ต่ำที่สุดซึ่งมีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์เท่ากับ 0.65 ($r = 0.65$) คือ การบริหารจัดการสถานศึกษา (MGSC) กับสภาพแวดล้อมของสถานศึกษา (EVSC)

โดยสรุป ผลการวิเคราะห์ข้อมูลแสดงให้เห็นว่าเป็นไปตามสมมติฐานการวิจัยจำนวน 3 ข้อ ได้แก่ (1) การบริหารจัดการสถานศึกษา มีอิทธิพลทางตรงต่อคุณลักษณะการเป็นสถานศึกษาพอเพียงต้นแบบ และยังมีอิทธิพลทางอ้อมต่อคุณลักษณะการเป็นสถานศึกษาพอเพียงต้นแบบ โดยส่งผ่านตัวแปรการขับเคลื่อนปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงสู่สถานศึกษา (2) หลักสูตรสถานศึกษา มีอิทธิพลทางตรงต่อคุณลักษณะการเป็นสถานศึกษาพอเพียงต้นแบบและยังมีอิทธิพลทางอ้อมต่อคุณลักษณะการเป็นสถานศึกษาพอเพียงต้นแบบโดยส่งผ่านตัวแปรการขับเคลื่อนปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงสู่สถานศึกษา และ (3) สภาพแวดล้อมของสถานศึกษามีอิทธิพลทางตรงต่อคุณลักษณะการเป็นสถานศึกษาพอเพียงต้นแบบ และยังมีอิทธิพลทางอ้อมต่อคุณลักษณะการเป็นสถานศึกษา

พอเพียงต้นแบบโดยส่งผ่านตัวแปรการขับเคลื่อนปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงสู่สถานศึกษา

อภิปรายผล

1. สภาพปัจจุบันการบริหารจัดการตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง (สถานศึกษาพอเพียง) ของสถานศึกษาสังกัดคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ผลการศึกษาพบว่า กระบวนการศึกษาธิการ ให้ความสำคัญ กับการนำหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงเข้าสู่ระบบการศึกษาและได้ดำเนินการอย่างต่อเนื่องมาเป็นลำดับและบรรจุหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงไว้ในหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ. 2551 ซึ่งสถานศึกษาทุกแห่งจะต้องจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยการปลูกฝัง อบรมบ่มเพาะ สร้างอุปนิสัยอย่างพอเพียงให้เกิดขึ้นกับผู้เรียน อีกทั้งได้กำหนดเป็นนโยบายให้สถานศึกษาในสังกัดทุกแห่งที่กระจายอยู่ทั่วประเทศน้อมนำหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงเข้าสู่สถานศึกษาตั้งแต่ปี 2549 จนถึงปัจจุบัน เพื่อให้ผู้บริหาร ครูและบุคลากรทางการศึกษา ตลอดจนนักเรียนสามารถน้อมนำวิถีชีวิตของตนเองเข้าสู่หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงให้เป็นไปตามศักยภาพของตนเองและลักษณะของภูมิสังคม มีการบูรณาการทั้งในส่วนของการบริหารจัดการ การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ การจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน และการพัฒนาบุคลากร และได้กำหนดเป็นโครงการขับเคลื่อนปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงสู่สถานศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ, 2553) สอดคล้องกับ จักรปรุฬห์ วิชาอัครวิทย์ (2555) ได้ทำการวิจัยเรื่องรูปแบบการบริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐานตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง มีวัตถุประสงค์เพื่อสังเคราะห์บทเรียนและนำเสนอรูปแบบที่เหมาะสมของการบริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในการบูรณาการหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงสู่การปฏิบัติในสถานศึกษาพอเพียงต้นแบบ ผลการวิจัยพบว่ารูปแบบที่เหมาะสมสำหรับการบริหารสถานศึกษาในแต่ละด้านได้บูรณาการหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง 5 เรื่องสู่การบริหารสถานศึกษาประกอบด้วย (1) ความพอประมาณ (2) ความมีเหตุผล (3) การมีภูมิคุ้มกันในตัวที่ดี (4) เงื่อนไขความรู้ และ (5) เงื่อนไขคุณธรรม สอดคล้องกับ กับ Austin and Reynolds (1990) ศึกษาวิจัยและรายงานว่าการบริหารโรงเรียนที่มีประสิทธิผลจะต้อง

มีลักษณะที่แสดงถึงความสำเร็จ ดังนี้ 1) การจัดอาคารสถานที่ 2) ภาวะผู้นำ 3) ความมีเสถียรภาพของบุคลากร 4) การจัดระบบของหลักสูตรและการเรียนการสอน 5) การพัฒนาบุคลากร 6) การจัดเวลาเรียนที่เกิดประโยชน์สูงสุด 7) ความเป็นเลิศทางวิชาการที่ได้รับการยอมรับ 8) การมีส่วนร่วมและการสนับสนุนจากผู้ปกครอง 9) การวางแผนร่วมกัน 10) ความรู้สึกเป็นอันหนึ่งอันเดียวกัน 11) มีเป้าหมายและความคาดหวังร่วมกันที่ชัดเจน และ 12) มีระเบียบวินัย

2. คุณลักษณะการเป็นสถานศึกษาพอเพียงต้นแบบของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานรูปแบบความสัมพันธ์เชิงสาเหตุของคุณลักษณะการเป็นสถานศึกษาพอเพียงต้นแบบของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาที่พัฒนาขึ้นสอดคล้องกลมกลืนกับข้อมูลเชิงประจักษ์ผลการวิเคราะห์ค่าน้ำหนักองค์ประกอบของตัวแปรสังเกตได้พบว่า ตัวแปรสังเกตได้ที่มีค่าน้ำหนักองค์ประกอบมากที่สุด คือ คุณลักษณะการเป็นสถานศึกษาพอเพียงต้นแบบ ของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา ด้านกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน (DEV) สอดคล้องกับงานวิจัยของ ภูติศ พัดพิน (2557) วิจัยเรื่อง การพัฒนารูปแบบการบริหารจัดการสถานศึกษาตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานการวิจัย ผลการวิจัยพบว่า ระดับเขตพื้นที่การศึกษา การขับเคลื่อนหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงสู่สถานศึกษาพอเพียง ต้องกำหนดนโยบาย จัดรูปแบบ อบรมให้ความรู้บุคลากร การติดตามประเมินผลอย่างต่อเนื่องและระดับสถานศึกษาสถานศึกษาควรสร้างความตระหนักและวัฒนธรรมองค์กร การจัดสภาพแวดล้อม การจัดการเรียนรู้ ผ่านหลักสูตรการเรียนการสอนและกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนอย่างต่อเนื่อง การกำหนดเป้าหมายผลผลิต ผลลัพธ์ในการพัฒนาโรงเรียนสู่สถานศึกษาพอเพียงชัดเจนและปฏิบัติตามมาตรฐานและตัวชี้วัดความสำเร็จที่สามารถวัดได้จริง ผู้บริหารต้องกระจายอำนาจอย่างแท้จริง ผู้บริหารมีความเป็นผู้นำ มีวิสัยทัศน์กว้างไกล ส่งเสริมให้บุคลากรทุกมีส่วนร่วมฝ่าย พัฒนาผู้เรียนสอดคล้องกับ Chris peels and Ann (1990) ศึกษาวิจัยเรื่อง ประสิทธิภาพโรงเรียนประถมศึกษา โดยทำการวิเคราะห์ระดับประสิทธิภาพของโรงเรียนทั้ง 8 แห่ง การวิจัยดังกล่าวศึกษาเกี่ยวกับ

1) วัฒนธรรมและบรรยากาศในโรงเรียน 2) หลักสูตรและการสอน 3) โครงสร้างองค์การ 4) ภาวะผู้นำของครูใหญ่ ผลการวิจัยพบว่า 1) การเปิดโอกาสให้คณะกรรมการหลักสูตรและครูได้ทำงานร่วมกันมีความจำเป็นสำหรับการเพิ่มสัมฤทธิ์ผลของนักเรียน 2) การบริหารโดยเรียนที่มีประสิทธิผลนั้น ครูใหญ่ต้องมีภาวะผู้นำ 3) ต้องมีวางแผนการพัฒนาบุคลากรที่ดี

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

1. ผู้บริหารควรนำรูปแบบคุณลักษณะการเป็นสถานศึกษาพอเพียงต้นแบบของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา โดยนำผลการวิจัยไปใช้ในการกำหนดคุณลักษณะของการเป็นสถานศึกษาต้นแบบและประยุกต์ใช้ให้เหมาะสมกับการดำเนินงาน

2. ผู้บริหารควรมีการจัดอบรมและพัฒนาบุคลากรในหน่วยงานซึ่งเป็นองค์ประกอบที่สำคัญสำหรับการบริหารจัดการในสถานศึกษาเพื่อบูรณาการวิจัยพัฒนาสถานศึกษาสู่สถานศึกษาพอเพียงทั้งเชิงนโยบาย สถานศึกษาพอเพียงต้นแบบทั้งเชิงนโยบายปฏิบัติและการดำเนินงาน

3. การนำผลการวิจัยไปพัฒนาการบริหารสถานศึกษาพอเพียงเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพส่งผลให้มีคุณลักษณะการเป็นสถานศึกษาพอเพียงต้นแบบ

ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรมีการวิจัยการพัฒนาตัวบ่งชี้ของคุณลักษณะการเป็นสถานศึกษาพอเพียงต้นแบบของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา

2. ควรมีการวิจัยเพื่อศึกษาองค์ประกอบรูปแบบการจัดการคุณลักษณะการเป็นสถานศึกษาพอเพียงต้นแบบของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเพื่อก้าวไปสู่องค์กรสมรรถนะสูง

3. ควรมีการศึกษาถึงปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อองค์การที่มีคุณลักษณะการเป็นสถานศึกษาพอเพียงต้นแบบของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา สังกัดสำนักคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานสถานศึกษาพอเพียงสังกัดคณะกรรมการ

เอกสารอ้างอิง

- กระทรวงศึกษาธิการ. 2553. **หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551**. พิมพ์ครั้งที่ 3. กรุงเทพฯ: ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย.
- กระทรวงศึกษาธิการ. 2552. **แนวทางการนิเทศเศรษฐกิจพอเพียงสู่สถานศึกษา**. กรุงเทพฯ: ศูนย์ประสานงานกลาง โครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริ สำนักกิจการพิเศษ สำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ
- กระทรวงศึกษาธิการ. 2560. **ระบบสารสนเทศเพื่อการบริหารการศึกษา**. สืบค้นวันที่ 10 กรกฎาคม 2561 จาก <http://www.moe.go.th/moe/th/home/>
- กรมสามัญศึกษา. 2531. **ประกาศกรมสามัญศึกษา เรื่อง ทิศทางในการจัดการศึกษาของกรมสามัญศึกษา**. กรุงเทพฯ: กรมสามัญศึกษา.
- จักรปรุฬห์ วิชาอัครวิทย์. 2555. “รูปแบบการบริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐานตามหลักปรัชญาของ เศรษฐกิจพอเพียง.” วิทยานิพนธ์ปรัชญาดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาผู้นำทางการศึกษาและพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่.
- นงลักษณ์ วิรัชชัย. 2542. **โมเดลลิสเรล: สถิติวิเคราะห์สำหรับการวิจัย**. กรุงเทพฯ: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- นันทกาญจน์ ชินประห์ชัย และศาลินา บุญเกื้อ. 2558. **การศึกษาภาพความสำเร็จของการจัดการศึกษาตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง**. กรุงเทพฯ: ศูนย์สถานศึกษาพอเพียงมูลนิธิยุวสถิรคุณ.
- ปริญญช พินุลสรารุธ. 2551. **เศรษฐกิจพอเพียงสู่สถานศึกษา** โครงการวิจัยเศรษฐกิจพอเพียง. กรุงเทพฯ: สำนักงานทรัพย์สินส่วนพระมหากษัตริย์.
- ภูติศ พัดพิน. 2557. “การพัฒนาแบบการบริหารจัดการสถานศึกษา ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง สังกัดสำนักงาน คณะกรรมการการการศึกษาขั้นพื้นฐาน.” วิทยานิพนธ์ปรัชญาดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏวไลยอลงกรณ์ ในพระบรมราชูปถัมภ์.
- มูลนิธิยุวสถิรคุณ. 2560. **ประกาศศูนย์สถานศึกษาพอเพียง**. สืบค้นวันที่ 10 กรกฎาคม 2561 จาก <http://www.sufficiencyeconomy.org/news-event/>
- สถาบันสังคมศึกษา สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. 2560. **ประกาศกระทรวงศึกษาธิการ เรื่อง สถานศึกษาแบบอย่างการจัดกระบวนการเรียนการสอนและการบริหารจัดการตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง**. สืบค้นวันที่ 2 ธันวาคม 2560 จาก <https://suffecon.com>
- สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา. 2560. **แผนการศึกษาชาติ พ.ศ. 2560 – 2579**. กรุงเทพฯ: หวานกราฟฟิค.
- Austin, D. R. 1990. **Managing for improved school effectiveness : An international survey**. School Organization 10.
- Chrispeels, J. And Ann H. 1990. A Study of Factors Contributing to Achieving and Sustaining School Effective in Elementary School. Dissertation Abstracts International.
- Hair, J.F., Anderson, R.E., Tatham, R.L., & Black, W.C. 1998. **Multivariate data analysis**. 5th edition. Upper Saddle River, NJ: Prentice Hall.
- Jöreskog, K.G. & Sörbom, D. 1993. **LISREL 8: User's Reference Guide**. Chicago: Scientific Software International.
- Stevens, J. 1996. **Applied multivariate statistics for the social sciences**. 3rd ed. New Jersey: Lawrence Erlbaum Associate Publisher.
- Steers, et. al. 1985. **Managing Effective Organization an Introduction**. Boston, Mc: Kent Publishing.

ชัยวุฒ ศรีสักขร

สำเร็จการศึกษาระดับปริญญาตรี หลักสูตรครุศาสตรบัณฑิต วิทยาลัยครูสงขลา และการศึกษาบัณฑิต มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ สงขลา และระดับปริญญาโท การศึกษามหาบัณฑิต จากมหาวิทยาลัยทักษิณ

ปัจจุบันกำลังศึกษาระดับปริญญาเอก หลักสูตรปรัชญาดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา วิทยาลัยบัณฑิตศึกษาด้านการจัดการ มหาวิทยาลัยศรีปทุม

รองศาสตราจารย์ ดร.สุบิน ยุระรัช

สำเร็จการศึกษาระดับปริญญาเอก หลักสูตรครุศาสตรดุษฎีบัณฑิต (สาขาการวัดและประเมินผลการศึกษา) ในโครงการปริญญาเอกกาญจนาภิเษก จากจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย และระดับปริญญาตรี หลักสูตรครุศาสตรบัณฑิต (เกียรตินิยมอันดับ 1 เหรียญทอง) ในโครงการครูทายาท จากจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ปัจจุบันดำรงตำแหน่งผู้อำนวยการศูนย์ส่งเสริมและพัฒนางานวิจัย และอาจารย์ประจำวิทยาลัยบัณฑิตศึกษาด้านการจัดการ มหาวิทยาลัยศรีปทุม

รองศาสตราจารย์ ดร.อรรณพ จินะวัฒน์

สำเร็จการศึกษาระดับปริญญาเอก หลักสูตรครุศาสตรดุษฎีบัณฑิต (สาขาการบริหารการศึกษา) ระดับปริญญาโท ครุศาสตรมหาบัณฑิต (สาขาการศึกษานอกระบบโรงเรียน) ระดับปริญญาตรี การศึกษาบัณฑิต (สาขาสังคมศึกษา) จากจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ปัจจุบันดำรงตำแหน่งอาจารย์ประจำสาขาวิชาศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช